

عنوان مقاله:

سنجش توسعه پایدار محله‌های شهری با استفاده از منطق فازی و سیستم اطلاعات جغرافیایی (مطالعه‌ی موردی: منطقه‌ی ۱۷ شهرداری تهران)

محل انتشار:

پژوهش‌های جغرافیای انسانی، دوره ۴۳، شماره ۳ (سال: ۱۳۹۰)

تعداد صفحات اصل مقاله: ۲۲

نویسندگان:

رحمت ا... فرهودی - استادیار دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران

محمد تقی رهنمایی - دانشیار دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران

ایرج تیموری - دانشجوی دکترای جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

از دهه‌ی ۱۹۸۰ به بعد توسعه پایدار به‌عنوان مفهوم اصلی و بنیادی در راهبرد حفاظت جهانی سازمان ملل و در گزارش برانتلند قرار گرفت. توسعه شهری پایدار نیز اهمیت بسزایی را در دل مفهوم توسعه پایدار دارد. شهرنشینی شتابان، هم‌زمان با ظهور و تکامل سرمایه‌داری در ایران، انباشت سرمایه، تمرکز فضایی ابزار تولید، بیشتر در چند شهر بزرگ کشور به‌ویژه تهران، انجام شد که نتیجه‌ای جز توسعه ناپایدار شهری دربرداشت. هدف این مقاله استفاده از روش تلفیقی منطق فازی و سیستم اطلاعات جغرافیایی برای سنجش میزان پایداری در سطح محله‌های شهری تهران است، به‌دلیل وسعت زیاد محدوده‌ی مورد مطالعه، محله‌های منطقه‌ی ۱۷ شهرداری تهران برای مطالعه‌ی موردی انتخاب شد. به همین دلیل، ۲۰ شاخص مختلف اقتصادی اجتماعی و کالبدی برای سنجش پایداری استفاده شد. در ابتدا شاخص‌ها به‌شیوه‌ی لایه‌ی اطلاعاتی، وارد سیستم اطلاعات جغرافیایی شد. برای تفاوت در مقیاس اندازه‌گیری، شاخص‌ها بی‌مقیاس شدند؛ سپس با استفاده از تابع عضویت مثلثی، هر شاخص جداگانه در داخل سیستم اطلاعات جغرافیایی فازی شد. پس از آن با استفاده از استدلال اولیه و نهایی ممدانی، وضعیت پایداری منطقه در نه طبقه (کاملاً بد، خیلی بد، بد، نسبتاً بد، متوسط، نسبتاً بالا، بالا، خیلی بالا، کاملاً بالا) دسته‌بندی شد و در پایان شاخص‌ها نافیازی شدند. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که استفاده از روش ترکیبی منطق فازی و سیستم اطلاعات جغرافیایی، تحلیل فضایی مطلوبی را از وضعیت پایداری در سطح محله‌ها نشان می‌دهد. نتیجه‌ی مطالعه نشان می‌دهد که وضعیت پایداری محله‌های شهری منطقه‌ی ۱۷ در سطوح متوسط و پایین از آن قرار دارند. از جهت پایداری، محله فلاح در وضعیت متوسط قرار دارد که بهترین وضعیت را در بین محله‌ها دارد و بدترین وضعیت از جهت پایداری برای محله‌ی بلورسازی است.

کلمات کلیدی:

استدلال فازی ممدانی، توسعه پایدار شهری، سیستم اطلاعات جغرافیایی، سنجش پایداری، منطق فازی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1807985>

